

Allan Poulsen: Kristendommen – fra oldkirke til folkekirke

Spørgsmål til kapitlerne

Spørgsmål til kapitel 1:

De ældste myter og sagn – den arkaiske baggrund

1. I hvilken periode har man *arkaisk* religion, og hvor i verden har man gode eksempler på det (nævn to eksempler)?
2. Hvad var hovedformålet med religion i den arkaiske periode?
3. Hvornår er *aksetiden*, og hvad er det nye i forhold til den arkaiske periode?
4. Hvordan skaber Gud menneskene i hver af de to skabelsesmyter i Bibelens begyndelse?
5. Hvordan kan man ud fra hvad vi ved om myter, forklare at Bibelens første redaktører har været tilfredse med at der var to forskellige myter om det samme?
6. Hvad er de vigtigste ændringer der sker med de første menneskers tilværelse ifølge syndefaldsmyten?
7. Hvilket nøglebegreb i den jødiske og kristne historie introduceres i myten om Noa og syndfloden?
8. Hvad er navnene på det jødiske/israelitiske folks tre patriarker?
9. I Egypten kommer jøderne/israelitterne til at leve som slaver. Hvad hedder deres leder, som med Guds hjælp bringer dem ud af Egypten?
10. Hvad er det for en afgørende begivenhed som finder sted på Sinajs bjerg under israelitternes 40 år lange ørkenvandring?
11. Hvordan får israelitterne deres eget land?
12. Hvad hedder israelitternes største konge, og cirka hvornår levede han?

Spørgsmål til kapitel 2:

Jødedommen – den aksiale baggrund

1. Hvornår var *eksilet i Babylon*, og hvorfor fik det afgørende betydning for jødedommens udvikling?
2. Hvilke tre landsdele i Palæstina spiller en rolle i beretningerne om Jesus?
3. Hvad hed hovedbyen i Palæstina, og i hvilken landsdel lå den?
4. I hvilken landsdel boede Jesus?
5. Hvad var den politiske situation i Palæstina?
6. Jødernes Store Råd bestod af tre grupper af mænd, hvilke?
7. Hvilken rolle spiller hvert af følgende sprog i Palæstina på Jesus' tid: aramæisk, hebraisk, græsk og latin?
8. Hvad var templets vigtigste funktioner i den jødiske religion?
9. Hvad var synagoger, og hvad var deres funktion?
10. Hvad var farisæere?
11. Hvad var saddukæere?
12. Hvad er forestillingen om messias?

Spørgsmål til kapitel 3:

Fra Jesus til statsreligion – kristendommens formative periode

1. Hvor i Palæstina voksede Jesus op, og hvor var han født – ifølge teksterne?
2. I hvilken henseende kan man sige at hans budskab var strengt og krævende?

3. I hvilken henseende kan man sige at hans budskab var mildt og tolerant?
4. Hvilke to instanser var ansvarlige for hans død?
5. Hvordan var tidsforløbet for hans sidste tid på jorden (korsfæstelse – opstandelse – himmelfart) ifølge den traditionelle forståelse af de bibelske skrifter?
6. På hvilken måde er beretningen om "kirkens fødselsdag" på pinsedagen en *modmyte* til myten om Babelstårnet?
7. Hvem var den vigtigste fortaler for at de Kristus-troende i den første generation ikke behøvede at overholde de jødiske regler, og hvornår blev det afklaret?
8. Hvornår gjorde kejser Konstantin kristendommen til en tilladt religion i Romerriget?
9. Hvornår blev kristendommen gjort til den eneste tilladte religion i Romerriget?
10. Hvornår afholdtes det vigtige første *koncil* (kirkemøde) i Nikæa, hvor vigtige spørgsmål om kristendommen blev afgjort?
11. Hvad var de vigtigste to områder af kirkens tro og lære som blev afgjort på koncilerne?

Omkring hvilket århundredskifte kan man sige at kristendommen var en "færdig religion"?

Spørgsmål til kapitel 4:

Fra middelalderen til i dag – kristendommens udvikling

1. Hvornår skete den første store splittelse af kirken i en vestlig og en østlig del? Hvad kom de to trosretninger til at hedde?
2. I hvilket århundrede grundlagde Benedikt fra Nursia sit munkekloster, som blev udgangspunktet for de *ordener* af munke og nonner som blev vidt udbredt i Europa i middelalderen?

3. Omkring hvilket århundredskifte grundlagde Frans af Assisi den munkeorden som blev den første af flere ordener af tiggermunke?
4. Hvad er *helgener* og hvilken betydning havde de for middelalderens kristne?
5. Hvornår foretog Martin Luther den første handling som blev startskuddet for reformationen?
Hvad gjorde han? Hvad var det han kritiserede ved den katolske kirke i første omgang?
6. Hvad var Luthers svar på følgende fire spørgsmål:
 - Hvad skal der til for at blive frelst?
 - Hvad er afgørende for hvad der er sandt (i religiøs henseende)?
 - Hvordan får det enkelte menneske adgang til Gud?
 - Hvad skulle der ske med kirkens rituelle liv?
7. Hvilke andre tre "reformationer" var der ud over den lutherske?
8. Hvilken vigtig munkeorden blev stiftet i 1500-tallet som en del af *modreformationen / den katolske reform*?
9. Hvilket princip vedrørende forskellige landes religion blev fastlagt i forbindelse med afslutningen af Trediveårskrigen i 1648?
10. Hvad var det styrende princip for tænkningen i 1700-tallets oplysningstid, og hvordan påvirkede det de fleste tænkeres syn på Gud?
11. Hvilken berømt sætning formulerede Nietzsche i 1888 som kan forstås som konklusionen på 1800-tallets religionskritik?
12. Kristendommens status i dag:
 - Hvor stor en del af verdens befolkning er kristne
 - Er kristendommen samlet set i vækst eller i tilbagegang?
 - Har kristendommen medvind i alle dele af verden?

Spørgsmål til kapitel 5: Kristendommen i Danmark

1. Hvornår bekendtgør kong Harald Blåtand på Jellingstenen at han har indført kristendommen i Danmark?
2. Hvornår blev reformationen indført i Danmark af kong Christian den 3.?
3. Hvornår fik Danmark en grundlov som indførte religionsfrihed?
4. Hvad lagde man vægt på i pietismen i 1700-tallet, og hvordan kom en slags fornyet pietisme til udtryk i 1800-tallet?
5. På hvilket afgørende punkt adskilte baptisternes kristendom sig fra folkekirkens, og hvornår dannede baptisterne deres egen *frikirke*?
6. Hvornår blev en forening for *Indre Mission* stiftet, og hvad ligger der i begrebet *indre mission*?
7. Hvornår levede N.F.S. Grundtvig? Hvordan fik han indflydelse på disse områder:
 - Folkekirkens gudstjenester?
 - Uddannelse?
 - Landbruget?
8. Hvad er karakteristisk for den kristendomstype som man finder i grundtvigianismen?
9. Hvornår levede Søren Kierkegaard, og hvad mente han om følgende spørgsmål:
 - Hvor vigtigt er det at skaffe sig viden om den historiske Jesus?
 - Hvor vigtigt er kravet om næstekærlighed?
 - I hvor høj grad lever statskirken/folkekirken op til kristendommens idealer?
10. Hvilke fire "kirkelige retninger" kan man udpege i folkekirken i dag?
11. Hvor stor en procentdel af den danske befolkning var medlem af folkekirken i henholdsvis 1900 og 2020?

12. Hvor mange er i kirke på en almindelig søndag, og i alt hvor mange "kirkebesøg" er der årligt i folkekirken (dvs. hvor mange gange deltager en person i et eller andet arrangement i en kirke)?

Spørgsmål til kapitel 6: Bibelen og trosbekendelsen

1. Bibelens to hoveddele er Det Gamle Testamente og Det Nye Testamente. I hvilken betydning bruges ordet *testamente* her, og hvad er meningen med det?
2. Det Gamle Testamente:
 - Hvilken religion hører disse skrifter oprindeligt til?
 - Hvilket sprog er de skrevet på?
 - Inden for hvilket tidsrum er de skrevet?
3. Det Nye Testamente:
 - Hvad er omdrejningspunktet i Det Nye Testamente?
 - Hvilket sprog er disse skrifter oprindeligt skrevet på?
 - Inden for hvilket tidsrum er de skrevet?
4. Hvad handler hver af disse skriftgrupper i Det Nye Testamente om?
 - De fire evangelier.
 - Apostlenes Gerninger.
 - De 21 breve.
 - Johannes' Åbenbaring.
5. Hvordan kan man argumentere for hver af disse påstande?
 - Bibelen bør betragtes som en samling af 66 enkeltskrifter.
 - Bibelen bør betragtes som ét sammenhængende værk.
6. Hvilket syn på Bibelen havde disse to vigtige personer i protestantismens (danske) historie?
 - N.F.S. Grundtvig
 - Martin Luther
7. Hvorfor kaldes den apostolske trosbekendelse "apostolsk", og hvornår er den blevet til?

8. Hvad handler trosbekendelsens "indledning", *forsagelsen*, om?
9. Hvad handler 1. trosartikel om?
10. Hvad handler 2. trosartikel om?
11. Hvad handler 3. trosartikel om?
12. Hvilke tre forklaringer kan man give på at mennesker kan sige at de "tror" på noget så irrationelt som den apostolske trosbekendelse.

Spørgsmål til kapitel 7: Troen på Gud som skaber

1. Myten om at Gud skabte verden på seks dage, stammer fra *aksetiden*. Hvordan kan man se det på dens indhold?
2. Myten om at Gud formede Adam af jord og senere dannede Eva af et af hans ribben, stammer fra *arkaisk* tid. Hvordan kan man se det på dens indhold?
3. Hvilke to pointer er de to skabelsesmyter fælles om?
4. Hvad er den historiske forklaring på at trosbekendelsen omtaler Gud som "almægtig"?
5. Når Gud i kristendommen kaldes almægtig, rejser det et uløseligt filosofisk problem? Hvilket?
6. Hvad var det væsentlige i skabelsestroen for protestantismens grundlægger, Martin Luther?

Spørgsmål til kapitel 8: Forestillingen om synd

1. Hvad er den overordnede pointe i syndefaldsmyten?
2. Hvorfra kommer impulsen til den "kosmiske handling" som syndefaldet udgør, og hvad er forklaringen på det?

3. Man kan skelne mellem to forskellige måder at bruge orden *synd* på, hvilke?
4. Hvad er – udtrykt ganske kort – pointen med at tale om at alle mennesker er underkastet *arvesynden*?
5. Har mennesker selv ansvaret for at de er syndere?
6. Hvilke to andre begreber bør man i den kristne sammenhæng se tanken om synd i sammenhæng med?

Spørgsmål til kapitel 9: Troen på Jesus som frelseren

1. På hvilken måde kan den kristne fortælling om Jesus' død og opstandelse opfattes som en *modmyte* til syndefaldsmyten?
2. Hvad var det centrale i Jesus' budskab?
3. Hvorfor fylder beretningerne om afslutningen på Jesus' liv så uforholdsmæssigt meget både i trosbekendelsen og i Bibelens fortællinger om Jesus?
4. Hvordan er forløbet omkring afslutningen på Jesus' død, sådan som det mindes i de kristne helligdage i påsken?
 - Palmesøndag
 - Skærtorsdag
 - Langfredag
 - Søndag (Påskedag)
5. Hvordan forstås Jesus i kristendommen, som menneske eller gud?
6. Den kristne historie om at Gud ofrede sin egen søn, ligner et kynisk sønnemord, men sådan forstår de kristne det ikke. Hvordan så?

Spørgsmål til kapitel 10: Troen på Helligånden og kirken

1. Ved hvilken kristen højtid fejres Helligåndens komme, og hvornår ligger denne højtid i forhold til påsken?
2. På hvilken måde kan beretningen om Helligåndens komme forstås som en *modmyte* til myten om Babelstårnet?
3. Hvad betyder det at man tror på den hellige, *almindelige* kirke?
4. Hvad er pointen med at sige at man tror på *kødets* opstandelse?
5. Hvordan forestiller kristne sig *det evige liv*? Nævn to mulige måder.
6. Hvordan er forholdet mellem det tre "personer" i treenigheden (Faderen, Sønnen og Helligånden) ifølge de vedtagelser man nåede frem til på koncilerne i 300-tallet?

Spørgsmål til kapitel 11: De kristne ritualer

1. Vores tidsregning refererer traditionelt til *Kristi fødsel*. Hvad er forklaringen på at Jesus sandsynligvis er født nogle år før "Kristi fødsel"?
2. Hvorfra stammer vores kalenders opdeling i 7-dages-uger?
3. Hvornår (i den almindelige kalender) begynder *kirkeåret*?
4. Hvilke to kirkelige ritualer kaldes i den lutherske kirke *sakramenter*?
5. Hvilke fire overgangsritualer har man i kristendommen?
6. Hvad betyder *højkirkelighed* og *lavkirkelighed*?

Spørgsmål til kapitel 12: Den kristne etik

1. Hvad er *det dobbelte kærlighedsbud*?
2. Hvad er *den gyldne regel*?
3. Hvad er pointen i *lignelsen om den barmhjertige samaritaner*?
4. Hvilket endnu mere radikalt kærlighedsbudskab end buddet om næstekærlighed fremsætter Jesus i Bjergprædikenen?
5. Hvorfor er de ti bud trods alt ikke helt irrelevante selv om de entydigt overtrumfes af buddet om næstekærlighed?
6. Hvad er det kristne princip for hvad man må spise?